

Zuzana Smrčková

ZA ZAVŘENÝMI DVEŘMI

Všechno to přišlo nečekaně jako první kapky deště při modrém nebi. Zpráva odpovídala na zprávu a během chvíle vznikl spontánní plán. Začalo to myšlenkou na divadlo, jeho představení, zákulisí. Ale co když jsou divadla zavřená? Jak to vypadá *uvnitř*? Nejvyšší čas to zjistit. Zpráva střídala zprávu a Brigit sdělovala svůj nápad Dominikovi, který plán považoval za nemožný, ztřeštěný a hlavně neuskutečnitelný. Když o tom uvažoval zpětně, sám by nic takového nepodnikl. Ale sám nebyl. Chce vidět divadlo bez herců, mrtvé kulisy a osamocené kostýmy. Uskuteční bláznivou myšlenku, která ho už od včerejšího večera hryže v hlavě. Alespoň jednou chtěl udělat něco vzrušujícího a teď se vyskytla možnost a komplic. Jako první na řadu přišlo oznámení rodičům, samozřejmě ne pravdivé. Přespi u svého kamaráda Olivera, který mu bude krýt záda, ať se děje, co se děje. S Brigit se sejde už za hodinu před katedrálou, kde se domluví, jak se dostanou do divadla, aniž by o tom někdo věděl. Přespi v něčí šatně a druhý den se nepozorovaně vyplíží ven. „Alespoň jednou udělej něco, za co na tebe budou pyšná tvoje vnoučata,“ opakoval si v duchu. Lež fungovala, sbalil si věci. Do batohu si vzal jídlo, pití, deku a mobil. Nemyslel si, že mu telefon za pár hodin zavaří tak, že je málem odhalí.

Přišel na smluvené místo včas. Zato Brigit přišla o deset minut později. „Máme celý den, ne?“ řekla, když uviděla jeho znepokojený výraz. Sedli si na lavičku a začala debata. Brigit si dala neposedný světle hnědý pramen za ucho. Vlasy měla rozpuštěné a učesané, což byl u ní zázrak, protože za normálních situací její vlasy spíše připomínaly vrabčí hnízdo, které se někdo snaží urovnat, ale naopak to celé ještě zhoršuje. Měla tmavě zelené oči a pihy, které už nebyly moc výrazné. Vzala si slovo jako první a šla rovnou

k věci. „Tak jsem uvažovala, jak by se choval třeba herec, který si uvnitř zapomněl kabát.“ Sklouzla pohledem na něj, aby se ujistila, že ji poslouchá. Chvilku se odmlčela a zakoukala se do dálky. Bez varování pokračovala. „Nejdřív musíš projít vrátnicí, teda pokud neznáš vchod, kterým by se dalo vejít jinak, což my neznáme. Vrátný by měl být naším klíčem k úspěchu. Využijeme problém, který nám brání ke vniknutí, k našemu dobru. Má u sebe všechny klíče, od šaten po vchody do ředitelny nebo na jeviště, každý musí mít minimálně dvakrát. Samozřejmě nás nenechá projít. Ale tuto část jsem naplánovala. Výhodou je, že vrátnice je oddělená od zbytku divadla, aby někdo mohl pouštět auta přes závoru na parkoviště. Náš neuvědomělý komplic rád kouří, vídávám ho často, už když jdu ráno do školy. Přijdu ke vchodu a zaklepu na dveře, jako kdybych nevěděla, že jsou odemčený. Musí to mít správné načasování, jinak to zkrachuje. Dojdu tam v moment, kdy bude u závoru kouřit a nechá otevřená zadní vrátka. Půjde bezhlavě za mnou, protože teď do divadla nikdo nechodí a já nejsem ani dospělá. Zdržím ho, zatímco ty se vloupáš otevřenými vrátky dovnitř, popadneš několik klíčů a rychle utečeš. Je ti všechno jasné?“ dokončila svůj výklad stejně kvapně, jak ho začala. Vůbec se mu to nelíbilo a šlo to snadno poznat. „To mám riskovat krk, zatím co ty se s ním budeš v klidu vybavovat? Nepřijde mi to fér. Chci si to vyměnit,“ řekl a dal ruce v bok. To se nezamlouvalo Brigit. „Zamítá se. Sám víš, že jsem lepší v konverzaci s normálními pozemšťany. Vždyť naposled, co si oslovil cizího člověka kvůli času, si celou dobu nesmyslně tlachal o tom, že čas vlastně neexistuje. Tak na co si ho potřeboval, když teda není?“ vytkla mu rozhořčeně. „Na mou obranu, nevěřím v něj, spěchal jsem domů, a ten pán se mnou souhlasil! Ale asi máš pravdu, budu to muset udělat.“ „A taky si piš, že to uděláš,“ řekla už pobaveným hlasem a ještě podotkla: „Náš komplic má v jednu obědovou pauzu, o půl ho tajně zasněžíme do plánu a až odejde na jídlo, máme zelenou. Teda když vezmeš ty správný klíče.“

Ve 12:28 vyšli. Dominik se zastavil, ona pokračovala. Vrátný stál u závory a kouřil jako komín. Když spatřil Brigit, hodil špaček na zem a přišlápnul ho. Přivřel vrátka, vešel dovnitř. V ten moment Dominik pomalu vyrazil. Zaklepala na prosklené dveře a se zájmem nakukovala dovnitř. Vrátný, nucen opustit místnost s klíči, vyšel ven za Brigit. „Dobrý den,“ pozdravila ho nesměle, „chtěla bych se zeptat, proč je zavřené divadlo a jestli, až se otevře, byste naší třídě nemohl poskytnout komentovanou prohlídku interiéru. To víte, chceme někoho, kdo se vyzná, a takové lidi já poznám na první pohled.“ Nevinně se usmála a poslouchala vrátného, který byl potěšený lichotkou. „Opravdu umí manipulovat s lidmi, určitě i s mimozemšťany by to nějak dokázala,“ pomyslel si Dominik, ale na to teď nebyl čas. Přikrčil se, pootevřel vrátka a ta zakňourala jako starý kocour, kterého někdo zatahá za ocas. Vrátný se zarazil a otočil. „Dneska je opravdu vítr, že?“ upoutala jeho pozornost znovu Brigit. Po čtyřech se vsoukal dovnitř ke klíčům. Viděl nápisy jako: sklad, kostymérna, maskérna, několik variant jeviště, vchod A a spoustu dalších, největší část ale zaplňovala čísla. Popadl vždy jeden klíč z páru, jednou jedno jeviště, kostymérnu, bufet, vchod A a ještě dvě čísla, na která se ani moc nezaměřoval. Nic víc nestihl, konverzace mezi komplicem 1 a neuvědomělým komplicem číslo dva uvadala, pomlky mezi větami byly delší. Vyplazil se ven, vrátka tentokrát ani nezamňoukala a byl pryč. Počkal, až vrátný odejde zpátky do svého království klíčů, které bylo neuvěřitelně rozsáhlé, potom šel pomalým krokem, na chodníku už se setkal s Brigit, ale dál šli v tichosti. Když už byli znovu před katedrálou, oddychli si. „Něco tak napínavého jsem dělal naposled, když mi bylo osm, a já se snažil vyplížit z pokoje do kuchyně pro sušenky. To byla samozřejmě úplně jiná úroveň!“ zajásal nadšeně. „To mi povídej! Když mi docházela témata ke konverzaci o prohlídce divadla, zeptala jsem se ho na čas. A on se málem otočil a šel by zpátky, kdybych nezačala o tom, že neexistuje. Vidíš, už jsi pro někoho vzorem! Ale bohužel

se mnou nesouhlasil. Málem jsem se s ním pohádala, a když už bylo nejhůř, řekla jsem, že má asi pravdu, a on na to, že to má asi určitě.“ Řekla na jeden dech Brigit. Vždycky strašně rychle mluvila, ale nikdy ne nesrozumitelně. „Ale podle mě pravdu nemá, i když jsem neslyšel jeho argumenty, které by zajisté za nic nestály,“ uvažoval nahlas Dominik. „Ty jsi mi teda koumák. Tak co? Máš je? Máš i ty od jeviště?“ ptala se nedočkavě. „Na mě je přece spoleh,“ řekl a poklepal si na přední kapsu, která jemně zacinkala.

Než stihl pan vrátný vyjít na pauzu, snědli si svůj oběd. Teda jestli se dá houska se šunkou a pár preclíků považovat za plnohodnotnou porci. Když si Dominik dával z kapsy klíče do batohu a nechal si v ní jenom ten od vchodu A, uviděli pana vrátného ploužít se po cestě, nejspíše domů nebo do restaurace. Sebrali se a vyšli. Podlezli závoru a šli k velkým dveřím od divadla, doufajíce, že je to vchod A. Byl to on. Klíč bez problému odemkl vstup a oni udělali první krok. Bojácně se rozhlíželi kolem sebe. Viděli schody, po pravé ruce dveře a po levé taky. Hodil klíč zpátky do batohu a vylovil zbytek. Shodli se, že nejdříve vyhledají bufet. Dominik okamžitě pochopil systém čísel na klíčích. První číslo znamenalo podlaží. Bufet měl číslo 235, šli tedy do druhého patra. Poznali ho skoro hned. Prosklená místnost, která skrývala pult, prázdné police, křesla, stolky, a dokonce jednu starou televizi. Odemkli a vešli. Prohledali všechny zásuvky, k dobru našli ale jenom keksy, sáčky čaje a nějaké konzervy se zeleninou. Brigit si sedla do křesla a skoro pro sebe si zašeptala: „My jsme opravdu uprostřed zavřeného divadla. Sami a nikdo o nás neví. Leda že by ten pán měl nějaké věštecké schopnosti a právě teď volal policii,“ smála se polohlasem. Oba si uvědomovali, že když je někdo chytí, budou mít obrovské problémy. Ale takovou variantu si ani nepřipouštěli.

Pan vrátný, vlastním jménem Dalibor, opravdu neměl věštecké schopnosti. Nadchla ho ale myšlenka na prohlídku divadla, on by ji komentoval, někdo

by ho zaujatě poslouchal, interiér divadla, to není jen tak. Šel do kavárny, objednal si kremroli, presso a rozhodl se zavolat své manželce. „Margaret, neuhadneš, co mě právě napadlo! Respektive to napadlo nějakou holku, ale určitě se ti to bude líbit. Jdeš dneska večer za Marií, nebo se na tebe můžu spolehnout?“

Jeviště bylo v přízemí. Sešli po schodech dolů, prošli kolem vchodu A a vešli do dveří teď po jejich pravé straně. Byla to rozlehlá místnost, kde bylo několik bedýnek, podlaha se vzadu zužovala a ústila do dlouhé chodby, podél které bylo zrcadlo. Nešlo si nevšimnout velkých dveří, nad kterými bylo napsáno TICHŮ na červeném světle. Brigit zaťukala na truhlu, jenom tak. „Co v ní je?“ zeptala se Dominika, i když ten to tak mohl vědět. Otevřeli ji. Byly v ní různé rekvizity, jako například umělé ovoce, džbánky, plastový táč, lahvička s modrou tekutinou, falešná dýka, asi dvacet malých knížek a různé čepice – od baretů po cylindry, klobouky s dlouhým barevným pérem nebo čepce šaška. Dominik si nasadil hnědý klobouk s barevným pérem, které se chlubilo vybledlou zelenou, modrou a červenou barvou. Brigit si vzala černý cylindr. V další truhle byla spousta košil důkladně poskládaných do komínků. Těch se Brigit ani nedotkla, zatím co Dominik si vzal pro něj moc velkou a volnou bílou košili, která měla rozepnuté tři knoflíky. Rukávy mu úplně zakrývaly dlaně, spodní část košile visela kousek nad kolena. Brigit se zasmála, ale na nic už nečekali. Zaklapli obě truhly, batohy si nechali v rohu u dřevěného věšáku, popadli klíče od jeviště a Dominik s dramatickou pauzou strčil klíč do zámku. Klíč pasoval, stačilo pootočit a dveře byly odemčené. Vklouzli do portálu. Šály jim zprvu zavazely, ve tmě nešlo nic vidět. Než našla Brigit v kapse mobil s baterkou, Dominik narazil do stolku na kolečkách a zamotal se do jedné z šál. Malý kužel světla jim musel stačit. Brigit šla jako náměsíčná doprostřed jeviště, zaměřila se na rudou oponu, zaklonila hlavu, radostně se zatočila a nadšeně vypískla.

Dominik se vypořádal s košilí a šálou, které se očividně neměly rády. „Jde ta opona roztáhnout?“ zeptala se. Dominik se rozhlédl a uviděl tlustý provaz, který visel u konce opony. Zatáhl za něj. „Tahej opačným směrem!“ zavolala Brigit. Na druhý pokus opona začala ustupovat. „Opona jede!“ hlásila z jeviště. Před ní byla železná opona. Brigit nedokázala skrýt své zklamání. Z druhé kapsy vytáhla notes s tužkou a začala do něj psát. „Jak si ho tam prosím tě měla?“ zeptal se Dominik udýchaně a šel pomalu za ní. „Budem za železnou oponou, falešný tón už se ztrácí... Je to dobrý začátek?“ ptala se Brigit. „Ty píšeš básničky?“ divil se Dominik. „Spíš je to text k písničce, ale poezii mám hodně ráda.“ „A co Shakespeara? Toho máš ráda?“ „Docela jo,“ řekla udiveně „mám ráda jeho sonety.“ Dominik se postavil, vylovil z rukávu umělou napodobeninu jablka, sevřel ji v jedné ruce, tu druhou nechal podél svého těla. Rozkročil se, upřeně a dramaticky se zadíval na ovoce a teatrálně artikuloval: „Být či nebýt – toť otázka!“ Brigit se smála a dodala: „Je důstojnější zapřít se a snášet surovost osudu a jeho rány, anebo se vzepřít moři trápení a skoncovat to navždy?“ „Z jeho sonetů?“ „Z jeho Hamleta, ty časový maniaku.“

Vrátili vše do truhel a vzali si své věci. Na jevišti bez oken utíkal čas rychleji a venku už se pomalu stmívalo. Rozhodli se zjistit, od čeho jsou dvě čísla. 221 a 223 byly klíče od šaten ve druhém patře blízko bufetu. Odemkli si a každý prozkoumal šatnu, kterou si dopředu vybral. Dominik měl místnost s menším gaučem, s několika stolkami, nad kterými byla zavěšena zrcadla, u každého byla lampička. Nerozsvítily, aby nevzbuzovali pozornost, lampičku si ale Dominik zapnul. „Nebudeme chodit po divadle v noci, světlo by mohlo přilákat zvědavce a to nikdo nechce. Zítra je taky den,“ prohlásila Brigit. „Máš pravdu,“ řekl Dominik, „kostymérna ve třetím patře nám asi neuteče.“ Měla pokoj se skříní, jedním stolem a velkou pohovkou. Asi to byla šatna pro sólistu. Dominik si schoval klíče od míst, na kterých byli.

V kapse si nechal jenom bufet a kostymérnu, v zámčích měli klíče od pokojů. Ticho, které se rozhostilo v budově, bylo strašidelné, vzrušující. Stále tomu nemohli uvěřit, ani pořádně nevnímali, jak moc riskují. Dokud se budovou nezačaly rozléhat hlasy.

„To je zvláštní, přísahal bych, že jsem ty dveře zamykal,“ říkal pan vrátný své manželce, když vstoupili do skoro vylištěného divadla. „Každý někdy zapomíná, Dalibore, to se stává. Včera jsem se třeba šla naobědvat na balkón a úplně jsem zapomněla, že jsem si tam jídlo už odnesla,“ pousmála se Margaret. „Co bys chtěla vidět první?“ „Určitě jeviště. Potom bychom mohli zajít někam, kde bych nám mohla udělat ty špagety. Ještě se mi zkazí boloňská omáčka.“

Jeviště zamknout naštěstí nezapomněl. V přízemí se teď svítilo a Dominik i Brigit, zavěšení o zábradlí, poslouchali zvuky, které slyšeli. Dominik se rozběhl zamknout bufet. „Zamkneme se v jednom pokoji a počkáme, až odejdou, jestli teda odejdou, co říkáš?“ ptal se ve spěchu Brigit. Ta návrh odmítla. „Blázníš? Zamkneme pokoje a půjdeme je pořádně vystrašit! Děsit dospělé lidi, to si opravdu nenechám ujít! Taky se nebudu vystrašeně krčit pod pohovkou s obavou, že sebemenší pohyb nás prozradí. Potají v divadle jsme jenom jednou. A pospěš si s tím zamykáním. Musíme něco vymyslet, než se vrátí z pódia,“ dokončila svou řeč a Dominikovi bylo jasné, že ji o opaku nepřesvědčí.

„Jeviště vypadá úplně jinak z pohledu herce, je to okouzlující. Kolik musí dát práce všechno uvést do pohybu. Nechtěla bych být na pozici toho, kdo to řídí.“ Jako na povel zakručelo vrátnému v břiše. „Půjdeme se najíst, co říkáš?“

Dorazili do bufetu. Otočil klíčem a světe div se – dveře se otevřely. Brigit a Dominik byli tou chvílí v třetím patře, kde seděli u výtahu a přemýšleli, jak dlouho trvá příprava a konzumace špaget dospělým. Ani nemuseli. Mobil z Dominikova batohu začal zvonit. V tichu, kde bylo slyšet jenom skřipání příborů a tichá konverzace, se vrátný zarazil. „Co to bylo?“ ptal se s plnou pusou. V tu chvíli Brigit zmáčkla tlačítko výtahu a ten se v přízemí probudil z hlubokého spánku. Teď už byli vrátný i jeho žena na nohou. Přišli k výtahu, ale ten jenom projel a stoupal výš. „Půjdu to omrknout,“ řekl vrátný a šel pomalu po schodech. Až teď si uvědomili, že nemají kam utéct. „Klíče,“ zašeptala Brigit. „Co?“ nechápal Dominik. „Je ta kostymérna ve třetím patře? Řekni mi, že ano!“ „Ty jsi geniální!“ řekl polohlasem a vytáhl z kapsy klíče, mezitím co přebíhali chodbou k číslu 322. Vrátného minuli jenom těsně. Odemkli, vytáhli klíče, zavřeli se a jenom doufali, aby je nezaslechl. „Tak pod pohovkou se schovávat nebudeš, ale tady ti to vyhovuje?“ „PST!“ zasyčela Brigit. Moc nahlas. Uslyšeli kroky. Koukli se na sebe a beze slov pochopili. Schovají se do věšáků mezi kostýmy. Dveře se pootevřely, po zemi se nebezpečně plížil pruh světla. „Je všechno v pořádku, zlato?“ ozval se ženský hlas. „Samozřejmě, jenom kostymérky zase zapomněly zamknout.“ „Ty se svou pamětí máš co říkat. A pojď, už radši pojedeme domů, ještě nás tady bude strašit duch z výtahu.“

Počkali hodnou chvíli, Brigit našla vypínač a zapnula světlo. Rozhodli se dnešní dobrodružství ukončit. Dominik zamknul kostymérnu a odešel do své šatny. Volala mu mamka. Odpověděl zprávou, že je vše v pořádku a že se nemusí bát, že Oliver už šel spát a málem ho vzbudilo zvonění hovorů. Brigit šla na dámské záchody, kde si vyčistila zuby a šla spát. Do rána zbývalo pár hodin a oni měli čas až do obědové pauzy, ve které vrátný znovu odejde. Brigit se vyspala krásně, velká pohovka nebyla jenom dlouhá, ale i pohodlná. Zato Dominik měl bolavá záda. Ležel skrčený na malé

napodobenině gauče, která byla tvrdá jako kamení. Skoro se nevyspal, neustále se budil. Ráno ho ze spánku probudilo zaklepání. Trhl sebou, pomalu se postavil a otevřel dveře. „A pak že já mám nezkrotné vlasy,“ řekla Brigit s právě učesanými vlasy. Musely jí dát strašnou práci, byly načechrané a lehce zvlněné. Vzali klíče a vyšli do bufetu. Dominik našel starou konvici, zavařil vodu, vytáhl dva hrnky a dal do nich sáčky heřmánkového čaje. Brigit vytáhla talířek a naskládala na něj keksy, vedle kterých nasypala zbytky preclíků z oběda. „Máme to ale výživnou snídani!“

Zamkli bufet, šli se znovu kouknout na jeviště. „Někde tady musí být průchod ke hledišti.“ Chvilí tápali v šeru, ale našli úzký průchod, kterým se vydali. Dostali se před železnou oponu, baterkou posvítili do hlediště. „Vidíš to prázdnost? Ten velký prostor? Představ si, že by byla odhrnutá i opona,“ šeptala bázlivě Brigit. „Přesně v tyto chvíle naprosto nevěřím v čas. Jsme uprostřed něčeho tak velkého, nic se nehýbe, nic neplyne, žádný zvuk. V takové chvíli věřím v nekonečnost okamžiku.“ Brigit procházela v prázdných řadách a rukou přejížděla po sedačkách. Sedla si na kraj do páté řady a řekla: „Tak se ukaž, Hamlete.“

Nezapomněli ani na jeden odemčený zámek. Pryč se jim moc nechtělo, ale vrátný už odešel na obědovou pauzu a neměli moc času. „Kam dáme ty klíče?“ zeptal se Dominik. „To jsem nedomyslela. Jestli nebude mít odemčené dveře, dáme je do přízemí na jednu z truhlic. Nic víc s tím nezmůžeme. Všechny vchody od vrátnice byly zamčené. Bohužel klíče museli nechat na truhlici s rekvizitami. Klíč od vchodu A nechali na zídce od vrátnice. Podlezli závoru a vyšli ke katedrále. Ať se rozejdou tam, kde to začalo.“

„Byl to úžasný zážitek. Tak takhle vypadá zavřené divadlo. Skoro bez lidí,“ komentovala ještě za chůze Brigit. „Mám pro tebe překvapení,“ řekl

Dominik a sáhl si do kapsy. Vylovil z ní malou knížečku, která byla v hnědém koženém obalu. „Je mi nějaká povědomá.“ „Je to knížka z rekvizit,“ dodal Dominik. „Jsou v ní texty, někdy i v latině. Musí to být úryvky z představení, jako nápopěda pro herce.“ „To je ohromné,“ zajásala Brigit, vzala si knihu do rukou a objala ho. „Na tenhle zážitek nezapomenu. Možná tě ten spis inspiruje k nějaké básničce, která bude ještě lepší než ten tvůj Shakespeare,“ zasmál se Dominik a objetí jí opětoval.